

Вивчення книги Першого соборного послання
святого апостола Івана

1 Івана

Посібник для лідера
та
посібник для учня

Ми з того пізнали любов, що душу Свою

Він поклав був за нас.

І ми мусимо класти душі за братів!

1 Івана 3:16

www.kraynebo.com

Видавництво «Крайнебо»
Львів, Україна

УДК 27-248.83-273
К 342

ВИВЧЕННЯ КНИГИ ПЕРШОГО СОБОРНОГО ПОСЛАННЯ СВЯТОГО АПОСТОЛА ІВАНА

ПОСІБНИК ДЛЯ ЛІДЕРА
ТА
ПОСІБНИК ДЛЯ УЧНЯ

Усі права збережені © 2007 Тимоті Дж. Келлер та Пресвітеріанська церква Відкупителя.

Усі права збережені. Відповідно до обмежень щодо авторських прав, жодну частину цього матеріалу не можна відтворювати в будь-який спосіб або зберігати будь-яким засобом без дозволу *Пресвітеріанської церкви Відкупителя (Redeemer Presbyterian Church 271 Madison Ave., Suite 1600 New York, NY 10016)*

www.kraynebo.com
Видавництво «Крайнебо»

Переклад українською мовою.
Усі права збережені © 2018 Видавництво «Крайнебо»

Версія 1 –1 лютого 2018 р.

ISBN 978-617-7601-00-4

© 2007 Тимоті Дж. Келлер
та Пресвітеріанська церква Відкупителя
© 2018 Видавництво «Крайнебо»

Вивчення книги Першого соборного послання святого апостола Івана

Зміст

ПОСІБНИК ДЛЯ ЛІДЕРА		5
Заняття 1	1 Івана 1:1–2:2 Життя у покаянні	7
Заняття 2	1 Івана 2:3 –14 Свобода для послуху	13
Заняття 3	1 Івана 2:15–2:27 Протилежні сили в боротьбі	19
Заняття 4	1 Івана 2:28–3:10 Наша християнська ідентичність	25
Заняття 5	1 Івана 3:11–4:6 Покликані любити	33
Заняття 6	1 Івана 4:7–21 Надія	39
Заняття 7	1 Івана 5:1–21 Впевненість у тому, що ми належимо Богові	45
ПОСІБНИК ДЛЯ УЧНЯ		53
Заняття 1	1 Івана 1:1–2:2 Життя у покаянні	55
Заняття 2	1 Івана 2:3 –14 Свобода для послуху	57
Заняття 3	1 Івана 2:15–2:27 Протилежні сили в боротьбі	59
Заняття 4	1 Івана 2:28–3:10 Наша християнська ідентичність	61
Заняття 5	1 Івана 3:11–4:6 Покликані любити	63
Заняття 6	1 Івана 4:7–21 Надія	65
Заняття 7	1 Івана 5:1–21 Впевненість у тому, що ми належимо Богові	67

Частина I
Посібник
для лідера

1 Івана

Життя у покаянні

Заняття 1 | 1 Івана 1:1–2:2

Коли Ви бачите, що постійно впадаєте в гріх у певній сфері, коли Ви загрузли в якомусь звичному гріху, як це впливає на Ваше життя? Як ви зазвичай намагаєтеся виправити таку ситуацію?

Прочитайте 1 Івана 1:1–2:2

КЛЮЧОВІ ДУМКИ

У цьому уривку Івана найбільше непокоїть необхідність повідомити про чудову дійсність, що кожен християнин може мати стосунки з Богом, хоча цей зв'язок може бути тимчасово втрачений через гріховне життя. Він прагне, щоб християни серйозно ставилися до свого гріха, усвідомлюючи, що він може зруйнувати єдину спільність, яка приносить радість. Далі він демонструє, як можна відновити ці стосунки – завдяки постійному застосуванню Євангелія у своєму житті через щоденне сповідання віри і покаяння.

Загалом Іван вказує на те, що гріх є непростим, тому ми не повинні прагнути виправдати свій гріх або звинуватити в ньому когось іншого. Гріх слід сприймати серйозно, незважаючи на його неминучість. Доки не помремо, ми матимемо справу з реальністю постійного гріха, але цей гріх може бути прощений через Божу милість у Христі.

КОМЕНТАРІ ДО УРИВКА ТА ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ

- 1. Якою є мета Іванового послання відповідно до 1 Івана 1-4? Що ці вірші (зокрема, вірш 1 про «те, що ми чули, що бачили ... і чого руки наші торкалися») говорять Вам про характер християнської віри в цілому і про спілкування з Богом зокрема? Яку думку про спілкування з Богом намагається донести Іван?**

Іван стверджує, що він вирішив написати це послання, щоб заохотити своїх читачів прагнути спільності з Отцем і Сином. Нам потрібне «вертикальне» спілкування з Богом, перш ніж ми будемо мати «горизонтальне» спілкування з іншими людьми. Він починає свій лист так, щоб запевнити людей, що така єдність із Богом є не простим польотом фантазії. Вона є такою ж реальною, як і будь-яке інше спілкування з людьми. Той, із Ким вони мають спільність, є Тим, Кого вони чули, бачили, на Кого дивилися і Кого торкалися. Християнську віру не потрібно класифікувати як систему вірувань з абстрактними ідеями, яку можна відкинути словами: «Я радий, що для Вас це – правда; Я радий, що для Вас це працює». Християнство має історичне підґрунтя та є об'єктивно правдивим. І з цього випливає, що наша спільність із Богом – це реальність, якою потрібно насолоджуватися!

2. Як, на Вашу думку, більшість людей реагуватиме на твердження про те, що стосунки з Богом є реально можливими? Чому вони можуть так реагувати? Як Ви могли б відповісти на їхнє пояснення?

Невіруючі люди часто думають, що такі твердження є безглуздими, і що ті, хто має такі стосунки, у кращому випадку, обмануті власними психологічними потребами. Як писав Джон Ньютон: «Всі визнають, що Богові потрібно поклонятися; але тільки тим, хто поклоняється Йому в душі та в правді, відомо про реальне спілкування і перебування з Ним. Світ не може ані зрозуміти цього, ані повірити в це... Проте тих, хто відчув, що Господь є добрим, уже не вдасться переконати у тому, що суперечить їхнім духовним відчуттям. Якщо вони можуть компетентно оцінити те світло, яке колись вони бачили, чи промені сонця, які відчували, вони не менш упевнені в тому, що через пізнання Євангелія перебувають у спілкуванні з Богом»¹. Для скептика Д. І. Пакер написав у своїй книзі «Пізнання Бога» (*Knowing God*): «Я прошу Вас на хвилину затулити вуха до розмов тих, хто говорить Вам, що немає жодного шляху до пізнання Бога, і піти зі мною та подивитися. Зрештою, все перевіряється на практиці, і той, хто насправді йде знайомою дорогою, не буде надто турбуватися, якщо почує, що ті, хто нею не ходили, розповідатимуть, що такої дороги не існує»².

3. Ці вірші змальовують чисту, приємну спільність із Богом, у якій багато віруючих не перебуває регулярно. Чому наша спільність із Богом може бути неповною?

Це запитання дуже сильно зачіпає. Іноді ми сумніваємося, що спільність із Богом є реально можливою, тому що ніколи не діяли відповідно до неї. У своїй книзі «Крокувати разом із Духом» (*Keep in Step with the Spirit*) Д. І. Пакер пише: «[Однією] з причин..., чому емпірична реальність сприйняття Бога сьогодні є незнайомою площиною, полягає в тому, [що] темп і турботи урбанізованого, механізованого, колективізованого, секуляризованого сучасного життя є такими, що будь-яке внутрішнє життя (окрім екзистенційного *Страхи* бути суспільним невдахою і жертвою шурячих перегонів) дуже важко підтримувати. Зробити молитву життєвим пріоритетом, як це робило безліч християн у давні часи і поза монастирями, і всередині них, колосально важко у світі, який збиває з ніг і не дозволяє Вам сповільнити темп. І навіть якщо Ви спробуєте сповільнити свій ритм, Ваші однолітки, звичайно ж, вважатимуть Вас дивним, оскільки участь у потоці запрограмованих заходів робить Вас «приналежним», а наслідування ідеалу тихого життя у роздумах натомість робить Вас різко «стороннім». Сьогодні у наших стосунках з Богом переважає голод за близькістю, теплом і любов'ю, і це зрозуміло... але поняття християнського життя, посвяченого поспіху й метушні, все одно продовжує домінувати, внаслідок чого емпірична сторона християнської святості залишається закритою книгою»³. Це – переконлива інформація для роздумів! Ви можете прочитати наведену цитату у своїй групі й заохотити поділитися своїми думками.

4. У чому головна перешкода істинної спільності з Богом згідно з віршами 5-1. Що люди стверджують, коли вдають, що гріх не впливає на їхні стосунки з Богом?

У віршах 5-10 Іван обговорює вплив гріха на наші стосунки з Богом, а також ті стратегії, які люди використовують, щоб долати свій гріх. З перших слів, що «Бог є світло; і немає в Нім жадної темряви» Іван намагається пояснити, що гріх руйнує спілкування з Богом. Все Писання пронизане цією істиною: «Твої очі занадто пречисті, щоб міг Ти дивитись на зло, і на насильство дивитись не можеш» (Авакума 1:13); Бог Ти не той, що несправедливості хоче, зло не буде в Тобі пробувати! Перед очима Твоїми не втримаються гультаї, всіх злочинців ненавидиш Ти» (Псалом 5:5-6); «Бо то тільки переступи ваші відділювали вас від вашого Бога, і ваші провини ховали обличчя Його від вас, щоб Він не почув...» (Ісаї 59:2)

Пізніше Іван перелічує відмовки і стратегії, які ми використовуємо, щоб уникнути покаяння за наш гріх: ми або заперечуємо, що маємо якийсь значний гріх, або заперечуємо, що він впливає на наші стосунки з Богом. Бог хоче, щоб ми визнали і покалися у своєму гріху. Всі спроби виправдати або заперечити свою поведінку врешті-решт приречені на провал, тому що вони віддаляють нас одне від одного, а це приносить повноту сповіді та покаяння, через які Бог відкриває Свою турботу і любов до нас.

5. Якщо Писання навчає, що немає жодного засудження у Христі (Римляни 8:1) і що ми були омиті з нашої провини (Євреїв 10:22), чому тоді наш гріх усе ще впливає на наші стосунки з Богом?

Чутливий віруючий запитає: «Невже Іван має на увазі, що Бог більше не любить мене, коли я грішу? Якщо мій гріх – колишній, теперішній і майбутній – прощено на підставі того, що зробив Христос, і моє перебування з Богом є забезпеченим, то чому мій теперішній гріх порушує мою спільність із Богом?» Відповідь полягає у відмінності між нашими *законними* й *особистими* стосунками з Богом. *З погляду закону* Бог цілковито прийняв нас, одягнув у праведність Христа. Через Ісуса Господь дивитися на нас як на невинних і цілком безгрішних. Проте в наших особистих стосунках із Богом спільність може бути порушеною. Що б дитина не робила, вона залишається дитиною своєї матері, але їхні особисті стосунки можуть сильно постраждати. Розмірковуючи над цією проблемою, Джон Оуен ставить запитання: «Чи Бог любить Своїх людей, коли вони грішать? Так! Він любить Своїх людей, але не любить їхнього гріха. Чи любов Бога до них змінюється? Не змінюється мета Його волі – любити їх, але змінюється сповнення Його благодатних дій і дисципліни щодо них. Він дорікає їм, дисциплінує їх, ховає Своє обличчя від них... але горе нам, якщо Він змінить Свою любов чи забере Свою доброту від нас»⁴.

6. У вірші 2:1 якою, за словами Івана, є мета написаних ним речей? Як попередні десять віршів стосуються цієї мети?

Іван виразно говорить у вірші 2:1, що Він пише ці вказівки для того, щоб люди не грішили. Його попередні слова мотивують перестати грішити, бо дають зрозуміти, що доки Ви будете залишатися у своєму гріху, не може бути жодного перебування з Богом – того, для чого Ви були створені. Якщо Ви не будете сприймати гріх серйозно, Ви втратите розуміння сутності християнства. Вірші 1:5-2:1 можна підсумувати так: «Гріх – це серйозно. Він є небезпечним. Тому не грішіть». Якщо люди у Вашій групі не прийшли до такого висновку, то вони не зрозуміли першу ключову думку Івана і його пасторської мети: «Сприймай свій гріх серйозно».

7. Зауважте, що Іван каже, що написав ці слова, щоб ми «не грішили», але продовжує такими словами: «А коли хто згрішить...» Яке ж рішення пропонує Іван? Як ми повинні дотримуватися цього щодня? Якими іншими способами ми можемо долати наш гріх? Чому ми шукаємо альтернатив і чому вони є невідповідними?

Апостол Іван – реаліст. Він знає, що його читачі (і він сам) будуть грішити. Заявивши, що ми не повинні грішити, він відразу ж продовжує словами, що нам робити, коли ми *чинимо* гріх, тобто *застосовувати Євангеліє у своєму житті через віру і покаяння*. Іван спрямовує людей, обтяжених гріхом, до основної істини – виправдання вірою. Виправдання вірою навчає, що актом вільної благодаті Бог прощає наші гріхи і приймає нас як праведників через те, що Христос зробив на хресті. Не завдяки нашим зусиллям ми стали дітьми Божими, яких Він любить і якими Він радіє.

Багато людей знає, що це і є той шлях, із якого починається християнське життя. Однак також багато забуває, що так ми повинні продовжувати вести своє християнське життя. Воно починається з благодаті і закінчується в благодаті. Ми забуваємо, що наше постійне прийняття залежить від Бога і починаємо, натомість, жити так, наче повинні заслужити його ще важчими спробами, відчуваючи себе винними, палкіше практикуючи дисципліноване християнське життя і роблячи добрі діла. Кожна з цих речей має своє місце, але жодної з них не достатньо, щоб відновити наші стосунки з Богом. Чому? Тому що ми не можемо запропонувати Богові рівноцінну відплату. Тільки досконала, безгрішна жертва Христа може сплатити наш борг!

Хоча ми почали християнське життя з визнання перед Богом власної нікчемності, з плином часу ми починаємо думати, що, можливо, тепер ми хоч якось заслуговуємо того, щоб Бог нас прийняв. Але єдиною достоїнстю, яку ми коли-небудь будемо мати перед Богом – це достоїнство, яку ми маємо у Христі. Вірити по-іншому означає мати повністю невідповідне розуміння постійного впливу гріха на наше життя. Звичайно, ми можемо очікувати, що наше життя все більше змінюватиметься під впливом Божої дії у нас. Але якщо ми прагнемо бути оновленими у спільності з Богом, лише праведність Христа є нашим єдиним упованням. Нам більше нічого не потрібно. Ми повинні починати кожен день, як Лютер: «Я прийнятий. Бог є моїм люблячим небесним Батьком. Він бачить мене так, як Він бачить Ісуса і любить мене так, як Він любить Ісуса».

8. По суті, апостол Іван закликає нас до життя у тривалій вірі та покаянні. Що таке покаяння? Яка його роль у християнському житті? Чому воно є настільки важливим і чому без нього ми приречені жити у зневірі та депресії?

Коли ми говоримо про збереження стосунків і єдності з Богом, важливо поговорити про наше ставлення, коли ми звертаємося до Христа за прощенням. Іван говорить: «Коли ми свої гріхи визнаємо, то Він вірний і праведний, щоб гріхи нам простити...» Основний акцент попереднього запитання полягає в тому, щоб наголосити, що Христос – єдина викупна жертва, і знецінити всі інші можливості спокутування. Це питання наголошує на покаянні. Лютер сказав: «Усе життя є покаянням». Справді, покаяння вплетене в біблійне поняття віри. Віра і покаяння є двома сторонами однієї медалі, які християнин повинен практикувати щодня. Ви не повинні сприймати покаяння як те, чого Бог вимагає від Вас перед тим, як прийняти Вас. Покаяння – це рухатися в напрямку Бога, а не йти своєю дорогою.

Є важлива відмінність між жалем, що переважно означає просто пошкодувати про наслідки певного вчинку, і покаянням, що є щирою зміною серця, незалежно від наслідків. До прикладу, той факт, що Юда повісився після того, як зрадив Ісуса, вказує на те, що він жалів за свій гріх, але не каюся. Покаяння привело б Юду назад в обійми його небесного Отця, а не в яму відчаю. Не покаятися – означає, що Ви (найбільш імовірно) будете продовжувати чинити той гріх. Ігнорування цієї дисципліни означає, що Ви зміцнюєте владу гріха над Вами; безперешкодне спілкування з Богом є, швидше, винятком, ніж нормою. Якщо нас постійно переслідує якийсь гріх, ми, можливо, насправді ніколи не покаялися. Ми не побачили свій гріх настільки огидним, яким його бачить Бог.

К. С. Льюїс прекрасно демонструє цю динаміку віри і покаяння у своїй книзі «Кінь і його хлопчик» (*The Horse and His Boy*). Це історія про маленького хлопчика-слугу на ім'я Шаства і коня, якого було викрадено. Обидва мали злих і деспотичних господарів і, коли вони зустрілися, то запланували втекти. Їхня розмова виглядала так:

«До речі, я сподіваюсь, ти знаєш, як їздити верхи», – сказав Кінь.

«О так, звичайно, – відповів Шаства. – Принаймні, я їздив верхи на віслюку».

«Їздив верхи на чому?.. Іншими словами... ти не вмієш їздити верхи. Це – недолік. Я мушу навчити тебе згодом. Якщо ти не вмієш їздити верхи, ти хоч вмієш падати?»

«Я думаю, що будь-яка людина вміє падати,» – сказав Шаства.

«Я маю на увазі, чи ти можеш впасти і підвестися без сліз, знову встати і знову впасти, не боячись падати при цьому?»

«Я – я постаріюся,» – мовив Шаства.

9. «Бідолашне маленьке звірятко, – ніжно сказав Кінь. – Я забув, що ти – тільки лоша. З часом ми зробимо з тебе чудового вершника».

Це – прекрасна картина того, що означає жити християнським життям. Щоразу, коли ми падаємо, ми покликані повертатися назад, опираючись на Божу любов і власну безпеку в Христі. Ми повинні каюся у своїх гріхах, визнавати власну безпорадність і ще раз намагатися покладатися на Нього. Згодом ми побачимо, що перебуваємо на коні все довше і довше. Інші уроки в християнському житті допоможуть нам зруйнувати наші гріхи, адже існу-

ють також інші речі, окрім падінь, які ми повинні опанувати, щоб їздити на коні, але вміння падати таким чином, щоб могли знову піднятися, є основним. Френсіс Фенелон сказав: «Не занепадайте духом через Ваші переступи. Терпляче виправляйте їх – так, як Ви робили б це з кимось іншим».

Льюїс каже: «Ми можемо бути впевнені, що... досконалу безневинність – як і досконалу любов – не можна досягнути простими людськими зусиллями. Ви повинні просити Бога про допомогу. Навіть коли Ви це зробили, протягом тривалого часу Вам може здаватися, що Ви не отримали тієї допомоги, якої потребували. Не зважайте. Після кожного переступу попросіть прощення, наберіться духу і пробуйте ще раз... Проте важливість безневинності (або хоробрості, правдивості чи будь-якої іншої чесноти) може полягати у тому, що цей процес покаяння навчить Вас певних звичок душі, які є важливішими. Він зцілює наші ілюзії про себе і навчає нас покладатися на Бога. Ми дізнаємося, з одного боку, що не можемо довіряти собі навіть у найкращі моменти, а з іншого боку – що не потрібно впадати у відчай навіть у найгірших випадках, оскільки наші переступи є прощеними»⁶.

1. John Newton, *Letters of John Newton* (Джон Ньютон «Послання Джона Ньютона») (Carlisle, Pa.: Banner of Truth Trust, 1976), p. 29.
2. J. I. Packer, *Knowing God* (Д. Пакер «Пізнання Бога») (Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1973), p. 15.
3. J. I. Packer, *Keep in Step with the Spirit* (Д. Пакер «Крокуючи з Духом») (Old Tappan, N. J.: Fleming H. Revell Co., 1984), pp. 74-75.
4. John Owen, *Communion with God* (Джон Оуен «Спільність з Богом») (Carlisle, Pa.: Banner of Truth Trust, 1991), p. 25.
5. C. S. Lewis, *The Horse and His Boy* (К. С. Льюїс «Кінь і його приятель») (New York: Macmillan Publishing Co. and Scholastic Books, 1954, 1988) pp. 10-11.
6. C. S. Lewis, *Mere Christianity* (К. С. Льюїс «Просто християнство») (New York: The Macmillan Co., 1967), pp. 93-94.
7. C. S. Lewis, *Mere Christianity* (К. С. Льюїс «Просто християнство») (New York: The Macmillan Co., 1967), pp. 93-94.